

**ПРОМИСЛОВО-ЛОГІСТИЧНИЙ КЛАСТЕР ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ
ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

**INDUSTRIAL LOGISTIC CLUSTER AS THE BASIS OF
IMPLEMENTATION OF THE INNOVATIVE MODEL OF DEVELOPMENT
OF INDUSTRIAL ENTERPRISES OF RAILWAY TRANSPORT**

*докт. екон. наук О.В. Дикань¹, канд. екон. наук О.В. Шраменко¹,
канд. екон. наук О.М. Полякова¹, канд. екон. наук М.О. Устенко¹,
канд. екон. наук Г.П. Рекун²*

¹Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

²Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

*O.V. Dykan¹, D.Sc. (Econ.), E.V. Shramenko¹, PhD (Econ.),
E.N. Polyakova¹, PhD (Econ.), M.O. Ustenko¹, PhD (Econ.),
A.P. Rekun², PhD (Econ.)*

¹ Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

² V. N. Karazin Kharkiv National University

Сьогочасний етап розвитку європейської транспортної системи супроводжується формуванням транспортно-логістичних систем у напрямках руху потоків транснаціональних вантажів, що дозволяють мінімізувати витрати всіх учасників товароруху за рахунок реалізації сучасних інноваційних технологій.

Потенціал геополітичного та гео економічного положення України вказує на величезні транзитні можливості країні, завдяки яким реалізується економічний взаємозв'язок європейського континенту з країнами Азії та забезпечується транспортування мільярдів тонн торговельних вантажів. Напрями співробітництва України та ЄС у сфері залізничного транспорту фокусують увагу на необхідності його інтеграції в європейську транспортну мережу і відповідно на досягненні якісних змін у системі організації залізничних перевезень. Можливість інноваційного розвитку залізничного транспорту України значною мірою залежить від рівня інноваційної активності промислових підприємств залізничного транспорту (ППЗТ) і в першу чергу від здатності останніх реалізувати стратегічно значущі для галузі інноваційні проекти і забезпечити інтегроване управління життєвим циклом створюваних інновацій, що можливо забезпечити виключно за рахунок реалізації якісно нової моделі розвитку підприємств галузі.

Для промислових підприємств залізничної галузі така модель економічного розвитку має будуватися на основі взаємодії всіх учасників, задіяних на всіх стадіях життєвого циклу створення інноваційної продукції, включаючи конструкторів-розробників інновації та кінцевих споживачів

інноваційної продукції. Основою реалізації інноваційної моделі розвитку ППЗТ та підвищення рівня їх конкурентоспроможності на європейському ринку транспортного машинобудування є формування інноваційно-орієнтованого промислово-логістичного кластеру.

Інноваційно-орієнтований промислово-логістичний кластер пропонується розглядати як об'єднання географічно локалізованих у регіоні ППЗТ, постачальників матеріальних, трудових, наукових та інвестиційних ресурсів, що формують основу єдиного дослідницько-виробничого середовища для реалізації інноваційних проектів ППЗТ і реалізують загальну стратегію забезпечення конкурентоспроможності ППЗТ в умовах євроінтеграції. Такий кластер буде сприяти впровадженню інновацій у виробничий процес ППЗТ та інноваційному оновленню їх виробничої бази, що, безумовно, на сьогоднішній день необхідно для зростання економічного потенціалу промислових підприємств залізничної галузі та підвищення рівня їх конкурентоспроможності.

Можливість створення, впровадження у виробництво і поширення інновацій у межах промислово-логістичного кластеру забезпечується за рахунок кооперації виробничого, інтелектуального, інноваційного потенціалів підприємств-учасників кластеру, кожен з яких має можливість не тільки реалізувати власні виробничі цілі, але й отримати певний соціально-економічний ефект.

Для формування в регіоні промислово-логістичного кластеру мають бути створені всі передумови для реалізації замкненого циклу виробництва інновації на ППЗТ, а саме: наявність ключових учасників кластеру - ППЗТ, зацікавлених в реалізації інноваційних перетворень; наявність інжинірингових центрів, здатних продукувати сучасні зразки продукції для потреб залізничної галузі; розвинута інституційна інфраструктура (інноваційні центри, науково-дослідні організації, регіональний фонд інвестиційного розвитку ППЗТ, венчурні фонди, центр розвитку кадрового потенціалу та інші); географічна концентрація та близькість розміщення підприємств-учасників кластеру; високий рівень кадрового та інтелектуального потенціалу регіону; підтримка регіональних органів влади та ініціація з їх боку проектів за участю кластеру.

Формування промислово-логістичного кластеру як основи реалізації інноваційної моделі розвитку ППЗТ і підвищення рівня їх конкурентоспроможності вимагає запровадження засад державної підтримки інноваційного середовища в галузі, формування законодавчого підґрунтя для стимулювання процесів розвитку інтеграційних ініціатив ППЗТ, а також реалізації ефективного механізму фінансового забезпечення інноваційної діяльності промислових підприємств залізничної галузі.